

Mamma William greiðir frá

Mamma William, Carolina, var dóttir Helenu og Andreas William, son gamla Restorff. Hon dugdi eisini at skriva, og hennara frásøgn var prentað í FF-blaðnum í 2002/3. Her verður tikið við nakað av tí, sum hon skrivar um abba sín.

Bedstefars hus

Vores hus var et dejligt gammelt hus med store, rummelige værelser, i særdeleshed en stor dagligstue, hvor bedstefar opholdt sig. Foruden ham var der onkel Rudolf, som altid beskæftigede sig med mig, når han var hjemme til måltiderne. Han var en stor børneven. Så var der onkel Frants, som var mere mut og tvær, men han var også rar. Den tredje onkel Johan (abbi tey á Hafnia) var på det tidspunkt nede i København og tog styrmansseksamen. Mine 2 fætre var også rare, men de var ikke hjemme. Tante Helene var gift og boede i Hjørring. Den anden tante Jette blev vist dengang gift med Jacob Lützen. Jeg elskede dette hus, lige til jeg som 25-årig holdt mit bryllup netop i den store dejlige stue, der var indbegrebet af alt, hvad der var hyggeligt og godt. Bedstefar (gamli Restorff) var en personlighed, men man havde jo vældig respekt for ham. Hans kone har jeg aldrig kendt, men hun skulle være en lille sagtmodig kone, som ikke måtte have nogen mening. Men det var jo heldigt, at hun lod bedstefar regere, som han ville. Ebba (húshjálpin) og jeg, som altid skulle sove sammen, kom så til at dele værelse sammen med 2 andre piger og fik værelse, der vendte ud mod Bødkerens hus. Jeg husker at luften var så indelukket, at et lys næppe kunne brænde derinde.

En af de største fornøjelser var at være tilstede, når bedstefar lavede bryllupskager, han var byens eneste konditor. Han lavede lagkager, sukkertærter og kransekager, som han satte sammen med pynt af sukkerfigurer, der blev sat fast med brændt sukker. Ligeledes bagte han store hønsepostej. Dengang

kendte man ikke til kødhakke-maskiner, men måtte skrabe kødet helt fri for sener med en almindelig køkkenkniv, så der blev sat flere piger i arbejde i den anledning. Der blev også lavet brystsukker derhjemme. Der var et stort rum, som blev kaldt keglekammeret, hvor der var et stort bord, hvor sukkermassen blev hældt på en stenflade til den kunne tages med hænderne og slås op på et vældigt søm på væggen. Der stod så bedstefar og sled i det, til brystsukkeret kunne klippes med en saks. Vi børn var meget interesserede tilskuere.

Foruden forretningen i Vågsbotn havde bedstefar en fisketøringsplads i Ålekær. Hjemme havde han en lille brødbutik, hvor man også kunne købe kager, men fine kager blev kun bagt om lørdagen. Folk her i byen var som oftest fattige, der var næsten ingen fortjeneste, især for kvindernes vedkommende. Lidt hjalp fisketørringen på det, men bedstefar havde selv arbejdet sig op fra små kår, så han havde forståelse af fattigdom, og han gjorde alt for at forbedre deres kår. Når de kom i butikken og købte brød, fik de som regel et til i tilgift. Han plejede også ved højtider at koge bryggerkedler med rast kød og suppe og indbød hvem, der ville ind og spise sig mætte. Han prøvede også altid at skaffe dem arbejde, men når han traf på et dovent menneske, ville han ikke hjælpe. Han hadede dovenskab.

Nede i bageriet, som var meget lavt og primitivt i det hele taget, var der en mand, som hed Mads. Han boede i Sandegærde på den grund, hvor nu dr. Dahl bor. Han var en rar og sagtmodig mand, som rettede sig fuldstændig efter de instrukser, han fik fra bedstefar og bagte brødene og bryggede øl i mindre målestok. Der blev vist kun brugt ølgær.

Carolina arbeiddi hjá abbanum

Jeg kom som ung til at passe bedstefars brødbutik. Han var ikke nem at stille tilfreds. Han ville have alt rent og ordentligt, men man måtte ikke vaske, når han så på det. Det skulle gøres, når han var hjemmefra. Hver mandag tog jeg beholdning, men

Myndin er tikin umleið 1890. Tey trý húsini mitt fyrri á myndini eru handilshúsini M.C. Restorff keypti frá kongaliga einahandlinum í 1856. Vestast er steinpakkhúsið. Her var millum annað skípsøl bryggjað. Mittasta hús er sjálvur handilin. Høgrumegin er vektarbúðin.

selvfølgelig kunne det aldrig balancere, da bedstefar gav det ene brød og den ene kage, så til den ene, og så til den anden uden at skrive op. Han tog det også pænt, når det ikke stemmede, men lo så hjertelig, når der var megen underbalance. Hele husstanden følte det som en lettelse, når han var gået ud i Vågsbotn. Så kom Lene op fra bageriet for at få en kop kaffe. Hun var mor til Jens i Davidsstue. Jeg lukkede så døren op til stuerne, så kunne jeg høre, når det ringede i butikken. Vi ordentlig nød friheden, men jeg var også fast ansat fra kl. 6½ om morgenen til 11 om aftenen. Jeg havde dog en time fri om eftermiddagen til at spadser. Når så kl. blev 18, blev en sat på udkig, når vi ventede bedstefar, og når han kom ind i haveporten råbte udkikkeren: ”Stærk storm i huset”, så måtte vi jo passe tingene hver især. Men bedstefar var alligevel afholdt, og respekten for ham var så stor. Han var selv nøjsom med mad. Kogt fisk og byggrynsvandgrød sværmede han for, og så en kraftig kødsuppe. Men aftenbordet var altid særlig godt, meget ofte stegt fisk, og der var altid fremmede om aftenen.

Gamli Restorff, sum langabbasonurin William Heinesen teknaði hann.

Der var så mange kaptajner, som kom der, deriblandt Kjeld fra Nolsø, og andre som førte en eller anden fiskedamper. Kaptajnen på ”Sønderjylland” Skibsteds skib kom også, og så spillede de kort bagefter. Engang husker jeg, at der var 4-5 kaptajner og spiste frokost, da blev der et frygteligt uvejr. Der kunne ikke være tale om at komme ombord for nogen af dem, så blev de der hele dagen og spillede kort. Henad aften blev vejret så nogenlunde, så at de kunne tage ombord igen.

Engang kom der en damper, der skulle have klipfisk ombord, den skulle til Bilbao. Der var en spansk fiskevrager med skibet, som vragede alt for megen fisk. Bedstefar var rasende. Så kom spanieren for at hilse på ham. Han kom ind i stuen og bukkede så sirlig for os alle, men bedstefar modtog ham med en salve af den anden verden: ”Jeg ved den Onde lyne mig ikke, hvorfor de sender mig sådan en spansk bavian.” Men spanieren

smilede og bukkede og forstod ikke et ord af det hele. Der blev så sendt bud efter Anton Degn, som så skulle mægle mellem dem på fransk. Det var en ren komedie at høre og se på. Om Degn tog bedstefars ord i brug overfor spanieren, tror jeg ikke. Da han tog afsked bukkede han igen og bedstefar også, mens han til afsked sagde ”Det forbandede asen!”

Áarvegurin um aldarmóti, til høgru húsini hjá M.C.Restorff